

Mums jābūt tur, kur ir cilvēki

Vēl tad, kad salacgrīvietis **Kārlis MIKSONS** bija skolnieks, viņu ar fotokameru rokās bieži varēja sastapt tur, kur notiek kaut kas interesants. Pa kādai jaunieša bildei nonāca arī *Auseklī*. Tagad Kārlim ir 31 gads un viņa ikdienas neatņemama sastāvdaļa ir būt lietas kursā par to, kas notiek ne vien valstī, bet arī pasaulē. Reizēm viņš ir notikumu epicentrā, citkārt seko tiem attālināti, tomēr galvenais mūsu sarunbiedra uzdevums ir par notiekošo pavēstīt citiem, jo Kārlis ir Latvijas Televīzijas (LTV) Ziņu dienesta sociālo mediju atbildīgais redaktors. Zem sociālo mediju publikācijām parakstu nav, bet diezgan droši var apgalvot, ka lielākā daļa no to lietotājiem būs vismaz reizi redzējuši kaut ko no viņa komandas veikuma – kādu ziņu, bildi, īsāku vai garāku video sižetu.

Lai gan tagad biežāk sevi sauc par rīdnieku, Kārlis ir salacgrīvietis vairākās paudzēs un dzimtajā pilsētā aizvien apciemo vecākus Īrisu un Māri, kā arī jaunāko māsu Viktoriju. Kopā ar sievu Līvu sarunbiedrs audzina Jasmīnu, kurai februārī būs trīs gadi. Pašam jau bijis priekšstats par to, kā tas ir, kad ģimenē ienāk mazulis, jo ar māsu ir 16 gadu starpība. Pēc ilgiem gadiem vienīgā bērna statusā viņš ļoti priecājās par Viktorijas nākšanu pasaulē. Ģimene Kārlim ir ļoti svarīga, bet gribētos uzlabot privātās un darba dzīves līdzsvaru. Arī dzīvesbiedrei ir gana nopietns amats – viņa ir Rīgas Tehniskās universitātes Būvniecības un mašīnzinību fakultātes Augstas veikspējas materiālu un konstrukciju institūta vadītāja palīgs.

– *Līva ir liepājniece. Smejamies, ka mūs visu mūžu ir vienojusi jūra. Un tad satikāmies Rīgā... Viņā jūt jūru. Ar kurzemniecēm jārūnā tieša valoda. Ģimenē gan diskutējam – sieva aizrāda, ka pie Salacgrīvas nav nekādas jūras, tas ir līcis. Tomēr esam vienojušies, ka ir liela jūra un mazā jūra. Abiem ar Līvu ļoti patīk augi, tāpēc meitiņa ir Jasmīna. – Esmu viņai iemācījis, ka jasmīns ir viņas krūms. Vasarā, kad tas zied, ejot uz dārziņu, viņa rāda: “Tas ir mans koks un tas ir mans koks”. Nu jau meita gana paaugusies, lai viņai būtu savs viedoklis un mācētu arī runāt pretī. – Ir forši, kad aizbrauc mājās, aizej pēc meitas uz dārziņu, bet, kad vakarā cenšos vēl pastrādāt, pastiepijas maza rociņa, kas paņem tevi aiz piedurknes, un atskan: “Tēti, mēs tagad spēlēsimies ar plastilīnu.” Tad saproti, kuram ir teikšana, un to, ka varbūt darbs var pagaidīt, – spriež Kārlis.*

Žurnālista darbā palīdz politologa izglītība

Uz Rīgu Kārlis pārcēlās 2013. gadā, uzsākot studijas. Viņam ir bakalaura grāds žurnālistikā un maģistra grāds politoloģijā. Par politiku interese radās jau skolas laikā, četrus sasaukumus darbojoties Jauniešu Saime. Tas ir Latvijas parlamenta projekts, kas jauniešiem dod iespēju paust un aizstāvēt savas idejas, kā arī tuvāk iepazīt deputātu ikdienu. – *Politologa izglītība palīdz izprast dažādus procesus valstī, –* saka žurnālists. Politikas teorija bieži vien saskan ar to, kas notiek praksē. To zinot, var secināt, kāda varētu būt politiku rīcības motivācija un mērķi. Līdzīgi kā sportā arī šo spēli ir interesantāk vērot, ja zini tās noteikumus.

Izglītošanos Kārlis plāno turpināt. Ik pa laikam viņš satiek kādreizējos pasniedzējus, kuri mudina uz doktorantūru. – *Nesteidz, jo pie manis vēl nav atnākusi disertācijas tēma, –* viņš teic. Ir jāizvēlas tāda, ar ko var aizrauties, jo darba sagatavošanas laikā no rīta jāceļas un vakarā jāiet gulēt ar domu par izvēlēto tematu.

– *2016. gadā četras nedēļas biju praksē LTV Ziņu dienestā. Kad tā noslēdzās, jau tāju tā vadītājai Ivetai Elksnei, starp citu, limbažniecei, par iespēju turpināt strādāt. Brīvu vietu nebija, bet uzzināju, ka tāda varētu rasties darbā ar sociālajiem medijiem, –* stāsta žurnālists. Viņš izturēja konkursu un nākamā gada 29. martā svinēs 10 gadu jubileju Ziņu dienestā.

Pa vidu gan bija neliela atkāpe. – *2019. gadā no tā laika iekšlietu ministra Sanda Ģirģena saņēmu interesantu piedāvājumu pastrādāt viņa komandā par padomnieku sabiedrisko attiecību jautājumos – vienkārši runājot, preses sekretāru. Ātri sapratu, ka man labāk patīk būt nevis tam, kurš atbild uz jautājumiem, bet tos uzdod un cenšas izprast notiekošo, –* secina

sarunbiedrs. Politikas vērošana un analizēšana ir interesantāka nekā tās ikdiena.

Ar lēmumu atgriezties žurnālistikā viņš joprojām ir apmierināts. Lai gan Ziņu dienestā Kārlis strādā ilgi, viņš neredz iemeslu kaut ko mainīt. Darbs ir dinamisks, katru dienu ir ne vien jauni notikumi, bet arī izmaiņas tajā vidē, kurā strādā – sociālo mediju platformās.

LTV Ziņu dienesta sociālo mediju kontus *pieskata* četri cilvēki, bet tā radīšanā iesaistās viss dienests, jo katrs kolēģis atnes kādu ziņu. Tas tiek publicēts vairākos kontos septiņās platformās: *Facebook, Instagram, X* (agrāk *Twitter*), *Blue Sky, YouTube, Threads* un *TikTok*. Katram ir sava specifika, tādēļ jāveido atšķirīgas publikācijas. Lai tas, ko tagad jau sauc par *nopietnām ziņām*, sasniegtu auditoriju, jāseko tendencēm un krietni jāpalauza galva. Katrai platformai ir sava stratēģija. Tad, kad viņš ienāca televīzijā, sociālo mediju vide bija pavisam citādāka, bet tie kļūst aizvien ietekmīgāki un to lietojums tikai pieaug.

Nopietnām ziņām jācīnās par uzmanību

Sociālo mediju komandas kolektīva līgumos darbalaiks nav norādīts. – *Pie tā pierod, –* teic Kārlis. Nesenākais skaļākais gadījums, kas viņu piecēla četros no rīta, bija ziņa par krievu dronu ielidošanu un vēlāk notriekšanu Polijā. Tādās reizēs nevar gaidīt, jo jāgādā, lai šāda informācija cilvēkus sasniegtu iespējami ātrāk. – *Mans pienākums ir Latvijas un pasaules ziņu analīze. Mēs vērtējam, vai tas ir interesanti Latvi-*

Lai cik trakas dažkārt šķistu idejas, tieši tādas nereti dot vislabāko rezultātu.

jas auditorijai. Pielāgojam sociālo mediju platformām video, ko esam filmējuši paši vai kolēģi, vai arī atrodam ārēju ziņu aģentūrās, – stāsta Kārlis.

Papildus jau gadus septiņus žurnālists ir vienīgais Latvijas pārstāvis Eiropas Raidorganizāciju apvienības (EBU) sociālo mediju ekspertu grupā. Kārlis jau pirmsākumos tika iesaistīts salīdzinoši nesen izveidotajā EBU, ar ko pastāvīgi sadarbojas Latvijas sabiedriskais medijs. – *Varbūt interesantākā šī darba daļa ir iespēja sanāksmēs apsēsties pie viena galda ar «TikTok» vai «Facebook» reģionālajiem pārstāvjiem, –* domā sarunbiedrs. Ar grupas biedriem tiek pārrunātas visas problēmas un aktualitātes, kas ietekmē viņu darbu. – *Sociālo mediju algoritma priekšā visi ir vienlīdzīgi. Sabiedriskajiem medijiem nav teju nekādu priekšrocību, tas nešķiro – esi medijs vai influenceris, brīti ietekmīgā raidsabiedrība BBC vai krāpnieku izveidots profils, –* skaidro žurnālists. Tāpēc svarīgi ik pa laikam atgādināt par sevi sociālo mediju īpašniekiem un kopā domāt, kā pielāgoties kārtējiem noteikumiem, kas jau atkal mainīti. Ja to nespēj, ir liels risks, ka tavu saturu sociālajos tīklos nepamanīs.

Sociālo mediju algoritms ir noteikumu un aprēķinu kopums, kas nosaka, kuras ziņas mums rādīt un kādā secībā. Tas balstās uz mūsu interesēm un uzvedību (ko skatāmies, komentējam). Tāpat nozīme ir satura novitātei, tam, vai tas atbilst tendencēm, kurš ir autors. Nav patīkami, ja izveido skaistu, kvalitatīvu video par tēmu, kas citos medijos izraisa lielu interesi, bet cilvēki

Latvijas Televīzijas Ziņu dienesta sociālo mediju atbildīgais redaktors un žurnālists Kārlis Miksons, pildot darba pienākumus Tokijā

to neskatās (drīzāk – neredz algoritma dēļ). Ir gadījies, ka algoritmam nepatīk kāds vārds, kas parādās ziņā. Tas publikāciju var *noslēpt*. Nevēlamo sarakstā var nokļūt, piemēram, kāds ar politisku konfliktu saistīts termins.

Kārlis un viņa kolēģi strādā ar pārliecību, ka arī nopietnas ziņas cilvēkiem ir nepieciešamas. Īpaši gribētos ar tām sasniegt jauniešus. Sabiedriskajam medijam ir arī priekšrocība – tas var atlaupies saturu ieviešot tur, kur cilvēki vēlas saņemt informāciju. Tam nav jāpiesaista reklāmdevēji vai abonenti. – *Nebaidīšos teikt, ka Latvijas Televīzijas Ziņu dienests ir ietekmīgākais informācijas avots sociālajos medijos Latvijā. Mums jābūt vieniem no labākajiem, jo to pieprasa auditorija, –* ambīcijas neslēpj sarunbiedrs. Sociālo mediju kanāla ietekmi gan nevarot mērīt tikai pēc sekotājiem. Piemēram, būtiski, ka tiklīdz notiek kaut kas tāds, par ko cilvēki satraucas, viņi sūta ziņas, jautā LTV: – *Vai jums par šo kaut kas būs?* Savulaik LTV Ziņu dienests ieguvis otro vietu Latvijā mīlētāko zīmolu topā, bet Latvijas Televīzija šogad atzīta par mīlētāko mediju zīmolu. – *Domāju, ka arī Ziņu dienests ir daļa no tā, kā iegūta šī atzinība, –* spriež Kārlis. Tas gan uzliek lielu atbildību.

Reportieri kļūst par Virsaiša komandas locekļiem

Kam internetā seko viņš pats? Kārlis atceic: – *Aviācijas portāliem. Kad aizgāju no darba ministrijā, man bija atvaļinājums. Brīvo laiku vajadzēja kaut kā izmantot. Es sāku braukt uz Spilvi, lai vērotu lidmašīnas, un aizrāvos. Pēc atgriešanās Ziņu dienestā viņš sāka veidot ciešāku saikni ar nozares pārstāvjiem. Tā ir vērtība – ar daudzām lielajām aviosabiedrībām kontakts ir tik labs, ka, tiklīdz rodas kāds aktuāls jautājums, var sazināties. Žurnālists atzīst, ka viņam ir svarīgi būt pirmajam un uzzināt vairāk. Tagad Kārlis kļuvis pa tādu kā neoficiālo aviācijas korespondentu. –* Ja uz ielas cilvēkam pajautāsi, vai viņu interesē aviācija, atbilde, visticamāk, būs noliedzoša. Tomēr dati liecina, ka portālā LSM.lv rakstus lasa diezgan daudz. Arī pašam bijis interesanti kontaktēties gan ar *Rynair*, gan *airBaltic*, nemaz nerunājot par iespēju apskatīties, kā strādā Arābu Emirātu prestižā lidsabiedrība *Emirates*. Aviācijas žurnālista lomā viņam esot nesasnēgti mērķi. Ir durvis, pa kurām Kārlis vēl nav ielaists, lai tās tomēr jau pavērtas. Ne vienmēr ir viegli sasniegt lielu uzņēmumu vadītājus, bet visam savs laiks.

Pieaugot sociālo mediju lomai un ietekmei, retāk sanāk pastrādāt klasiskā formātā – būt ēterā kļuvis par bonusu, jo tam nepietiek laika. Pēdējais lielais notikums, par ko viņš veidoja reportāžas, bija starptautiskā izstāde *Expo Japānā. – Tur tikos ar japāņiem, kuri ir “saslimuši” ar Latviju, –* viņš stāsta. Ja pats to neredzētu, grūti būtu noticēt, ka tur ir cilvēki, kuri savās mājās ierīkojuši Latvijas preču veikaliņu un runā latviešu valodā.

Ja vēlaties redzēt Kārļa veikumu, ieslēdziet LTV1 rītvakar pēc pulksten sešiem. Tur redzēsiet viņa un kolēģa Jāņa Goldberga veidotu sižetu par to, kā lielākais Latvijas jūras spēku kuģis *Virsaitis* Baltijas jūrā spridzina Pirmā pasaules kara atstātās mīnas. Lai šo 15 minūšu video izveidotu, žurnālisti uz kuģa pavadīja divas dienas. Kāds interesants moments gan paliks aiz kadra. – *Pēc uzkāpšanas uz kuģa un ins-truktāžas kolēģis jautāja: “Bet kad būs iesvētības?” Tad nu tās tika noorganizētas, –* atklāj sarunbiedrs. Žurnālistiem bija jānolēc no kuģa jūrā (hidrotērpos), jāuzrāpjas atpakaļ uz klāja un jāsniedz pirmā palīdzība manekenam. Noslēgumā viņi baudīja interesanti garšojōšu kokteili no kefīra, zivīm un citām vielām, ko Kārlis nemāk nosaukt. – *Lai ielēktu ūdeni, bija jāveic liels darbs ar sevi, –* atzīst sarunbiedrs. Tagad abiem ar J. Goldbergu ir apliecinājums, ka viņi ir *Virsaiša* komandas locekļi. Ļoti iespējams, ka video, kurā redzams žurnālistu piedzīvojums, būs atrodams LTV Ziņu dienesta sociālo mediju profilos. Sekojiet!

Dažādi valsts nozīmes pasākumi ir īpaši arī žurnālistam. Kārlis uzskata, ka viņš tajos bieži bauda privilēģijas. – *18. novembrī man ir burvīgā iespēja iekāpt pārvietojamajā televīzijas stacijā un paskatīties, kā svētki izskatās vismaz astoņās kamerās no dažādiem leņķiem, –* stāsta žurnālists. Šo valsts svētku norisē viņš apvienos patīkamo ar lietderīgo – dosies ielās kopā ar fotokameru, Līvu un Jasmīnu.

Joprojām gribas atcerēties arī pirms pāris gadiem notikušos Vispārējos latviešu Dziesmu un deju svētkus. Tie stiprināja atziņu, ka žurnālistu, tostarp sociālo mediju satura veidotāju, darbs ir svarīgs un vajadzīgs, jo ar tiem saistītā satura skatījumu skaits dažādos kanālos mērāms miljonos. Tāpat izdevies būt klāt tur, kur jābūt, un iedot cilvēkiem informāciju, kas viņiem svarīga.

Kārlis ir domājis par to, ka varbūt vajadzētu atbrīvoties no paraduma vienmēr visur doties kā žurnālistam. Tomēr īsti neizdodas – arī brīvdienās bieži kamera ieslīd somā. – *Vakar braucu mājās, skatos – stāv Valsts ieņēmumu dienesta mašīna ar ieslēgtām bākunīm, blakus ir cilvēki maskās. Apstājos, pafilmēju, nofotografēju un aizsūtīju kolēģiem, lai gan neviens man to neprasīja, –* stāsta sarunbiedrs.

Par dzīvi viņš saka: – *Galvenais ir nebaidīties. Lai cik trakas dažkārt liekas idejas, tieši tās nereti dod vislabāko rezultātu. Mazāk jādomā par to, ko teiks citi. Ir jāiet tas ceļš, pa kuru gribi doties. Cilvēki nāk un iet, bet ar sevi ir jāsadzīvo.*

Linda TAURIŅA

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

MAF
Mediju atbalsta fonds

Par publikācijas saturu atbild projekta «Personības spēks» īstenotāja – SIA «Izdevniecība Auseklis». Projekta Nr. 2025.LV/RMA/1.6.1/018